

2005-02-06

Justitiedepartementet
Att Katarina Sundberg/Mikael Lindman
Demokratienheten

103 33 Stockholm

Kommentarer till nytt förslag från FATF rörande reglering av den ideella sektorn

Svenska Avdelningen av Internationella Juristkommissionen (Avdelningen) önskar härmed yttra sig över det nya förslaget från FATF, daterat 31-1-06. Vi hänvisar till våra tidigare yttranden i ärendet till departementet och till EU-kommissionen.

Avdelningens uppfattning är att utgångspunkten för dessa förslag är felaktig. Även om vissa enskilda organisationer har utnyttjats för terroristfinansiering, vilket självfallet måste motarbetas, anser Avdelningen inte att det är korrekt att säga att den enskilda sektorn har blivit "consistently exploited" för sådana ändamål. I förhållande till sektorns storlek, internationellt och nationellt, kan man nog hävda att sådant missbruk har skett i undantagsfall. Utgångspunkt för de förslag som framförs genom FATF borde i stället vara en ordentlig behovsredovisning och en analys av förväntade effekter och konsekvenser av de lämnade förslagen. Enligt avdelningens uppfattning leder de nu framförda förslagen inte till att finansiering av terroristaktiviteter skulle hindras eller försvåras.

Avdelningen anser vidare att man gör en i sammanhanget konstlad uppdelning mellan den kommersiella sektorn och den enskilda sektorn.

Avdelningen önskar också påpeka att regeringskansliets möjligheter att inhämta synpunkter på de nya förslagen, särskilt från berörda organisationer, är synnerligen begränsad av den tid som står till buds från det att förslagen lades fram till behandlingen i FATF.

Avdelningen vidhåller sin tidigare framförda uppfattning att FATFs förslag, och detta gäller även i denna version, skulle kräva uppbyggnad av en orimligt stor och kostsam kontrollapparat. Enligt Avdelningens uppfattning kan det förmodade syftet med förslagen främst uppnås genom att på lämpligt sätt förstärka de polisiära myndigheterna.

THE INTERNATIONAL COMMISSION OF JURISTS IS A NON-GOVERNMENTAL ORGANISATION WITH CONSULTATIVE STATUS WITH THE UNITED NATIONS, UNESCO AND THE COUNCIL OF EUROPE.
AWARDED THE FIRST EUROPEAN HUMAN RIGHTS PRIZE (1980), THE WATELER PEACE PRIZE (1984), THE ERASMUS PRIZE (1989) AND THE UNITED NATIONS AWARD FOR HUMAN RIGHTS (1993)

Avdelningen anser sig emellertid kunna ställa sig bakom den målsättning som uttrycks i förslaget.

Förslagets definition av kontrollsobjekten, NPO, är däremot alldeles för otydlig för att kunna ligga till grund för någon rimlig avgränsning. (Oklarheten ökar naturligtvis genom den i förslaget inlagda parentes. Vilka alternativ förslag kan tänkas föreligga?) För att definitionen skall kunna göras tydlig måste en behovsanalys göras.

Förslaget innehåller åtgärder inom fyra områden: "Outreach", "Supervision or oversight", "Effective information gathering and investigation" och "Effective capacity etc".

När det gäller det första åtgärdsområdet, ställer sig Avdelningen bakom förslagen och tror att de rent generellt skulle förbättra styrningen av olika enskilda (och även kommersiella) organisationer. I avsnitt a (iv) föreslår Avdelningen dock att ordet "feasible" ersätts av "appropriate".

Det andra åtgärdsområdet, övervakning, innehåller förslag som Avdelningen anser oacceptabla samt vissa oklarheter. Avsnitt b (i) anger att organisationer skall hålla tillgänglig viss typ av information "for the duration of their existence": Enligt Avdelningens uppfattning visar detta att FATF saknar förståelse för frivilligsektorn, och att den i länder som Sverige är en med samhällsutvecklingen intimt förknippad företeelse som kan se tillbaka på en mer än hundraårig historia. Därför måste rimliga tider (inte överstigande 10 år) för skyldigheten att bevara olika dokument bestämmas.

Avsnittet b (ii) är innehållsmässigt och språkligt oklart. Orden "licensed" och "registered" kan självfallet förstås, men vad avses med "publicly identifiable"? Avdelningens tolkning är att firma gör att organisation får sådan identitet, men firma måste inte nödvändigtvis registreras, många enkla bolag (konsortier) opererar utan registrerad firma. Organisationsnummer ger också offentlig identitet. Avses enkla bolag och andra överenskommelser utan egen firma, vilket skulle rymmas inom den föreslagna definitionen, skulle detta enligt Avdelningens uppfattning leda till en mycket förvirrande, och resurskrävande, reglering. Fotnoten antyder att FATF tänker sig en registrering av alla verksamheter som kan rymmas inom definitionen. Detta motsätter sig Avdelningen.

Den i samma stycke, b (ii) därpå följande satsen "responsive to terrorist financing concerns of appropriate authorities" måste förtydligas i så måtto att en skyldighet att lämna uppgifter eller tillhandahålla dokument (som vi förmodar avses) inte kan vara helt odefinierad ens i en allmän föreskrift av detta slag.

Avsnittet b (v) är det centrala kontrollinstrumentet i förslaget. Förslaget är enligt Avdelningens uppfattning alltför långtgående. Skyldigheten att spara finansiell information och dokumentation av denna under en femårsperiod anser Avdelningen vara ett berättigat krav, däremot bör satsen "and make available to appropriate authorities" utgå. Ett

THE INTERNATIONAL COMMISSION OF JURISTS IS A NON-GOVERNMENTAL ORGANISATION WITH CONSULTATIVE STATUS WITH THE UNITED NATIONS, UNESCO AND THE COUNCIL OF EUROPE.

AWARDED THE FIRST EUROPEAN HUMAN RIGHTS PRIZE (1980), THE WATELER PEACE PRIZE (1984), THE ERASMUS PRIZE (1989) AND THE UNITED NATIONS AWARD FOR HUMAN RIGHTS (1993)

SVENSKA AVDELNINGEN AV INTERNATIONELLA JURISTKOMMISSIONEN

THE SWEDISH SECTION OF THE INTERNATIONAL COMMISSION OF JURISTS

rutinmässigt insändande av enorma mängder finansiell information skulle betunga såväl den enskilda sektorn (med den angivna oklara definitionen) som berörda myndigheter på ett orimligt sätt.

Avdelningen har inga invändningar mot åtgärdsförslagen under c).

När det slutligen gäller förslaget i avsnitt d (i) anser Avdelningen att det skall finnas en direkt hänvisning till att utlämning av information inte får ske på ett sådant sätt att det står i strid med de åtaganden som gjorts i konventioner till skydd för mänskliga rättigheter eller att den personliga säkerheten för enskilda personer utan koppling till terroristaktiviteter kan sättas i fara.

Avdelningen anser avslutningsvis att det fortfarande finns alltför stora svagheter och oklarheter i förslaget för att det skall kunna antas av Sverige.

För Svenska Avdelningen av Internationella Juristkommissionen

Björn Mothander
ordförande

THE INTERNATIONAL COMMISSION OF JURISTS IS A NON-GOVERNMENTAL ORGANISATION WITH CONSULTATIVE STATUS WITH THE UNITED NATIONS, UNESCO AND THE COUNCIL OF EUROPE.
AWARDED THE FIRST EUROPEAN HUMAN RIGHTS PRIZE (1980), THE WATELER PEACE PRIZE (1984), THE ERASMUS PRIZE (1989) AND THE UNITED NATIONS AWARD FOR HUMAN RIGHTS (1993)

Kungsholmsgatan 10, 4th floor, S-112 27 Stockholm, Sweden
Phone +46 (0)8- 654 62 80/81/82/83/84 Fax +46 (0)8- 654 62 85
secretariat@icj-sweden.org www.icj-sweden.org